www.svoboda-news.com

FEB 14 1922

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 35. — Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 13. лютого, 1922.

VOL. XXX. — No. 35. — Jersey City, N. J., Monday, February 13, 1922. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ГАРДИНҐ ПРЕДКЛАДАЄ ДОГОВОРИ СЕНАТОВИ

ВАШІНҐТОН, 10. лютого. — Нині пополудни президент Гардинґ предложив сенатови до потвердження договори, приняті на вашінґтонській конференції для обмеження морських зоружень та полагодження питань Далекого Сходу та Тихого Океану.

Предкладаючи договори до потвердження сенату, президент виголосив промову, в котрій взивав їх до як найскоршого полагодження справи. Він представляв вашінґтонську конференцію як незвичайну подію в межинародній політиці, бо на конференції зійшлися свобідні держави як приятелі і свобідно почали розбирати межинародні справи. Через те вона дала світови нове запевнення міра і справжню полекшу від тягарів надмірного зоруження. Щоби удержати сю віру в світі, сенат повинен потвердити договір про зменчення зоружень як найскорше. Хочби найменча забара в доконанню сього може з одної сторони зменшити вплив та значіннє американської республики, а з другої сторони відобрати світови нову надію, а через те й прийняти поворот до нормальніших відносин.

Переходячи до договорів в справі Тихого Океану та Далекого Сходу, президент зазначив, що ані одного з тих договорів не можна пояснити так, немовби в ньому була тайна змова або тайний військовий або воєнний союз.

Далі президент вичислив предложені договори. Є їх сім, а то: договір межи Злученими Державами, Британською Імперією, Францією, Італією та Японом про обмеженнє морських зоружень; договір межи сими державами про вживанне підводних лодок та утрійного газу на случай війни; договір межи Злученими Державами, Британською Імперією, Францією та Японом про посілости на островах Тихого Океану; заява про попередну угоду, займаюча острови належачі Японі зпід обовязуючої сили договору; додатковий договір межи сими чотирома державами; договір межи девятьма державами про засади, яких вони будуть придержуватися у відношенню до Китаю; договір межи ними про китайські мита. Кромі сього ще 12 резолюцій.

В пять мінут по скінченю промови президента на внесенє сенатора Лоджа договори відіслано до сенатового комітету для заграничних справ до видання опінії про них.

ПОХОРОНИ УБИТОГО СТРАЙКАРЯ.

ПОРКВИЛ, Огайо, 10. лютого. — Всі юнійні робітники з фабрик та копалень міста та околиці зібралися нині в Тилонвил і відвели на цвинтар тіло Елмера Коста, страйкаря, котрого убили сторожі сталевої компанії Ґвілінґ Стіл Корпорейшен минувшої середи рано.

Урядники признають, що цілий день минув незвичайно спокійно, і що нігде не було ніяких замішань. Навіть коло фабрики, котра далі пробує вести роботу страйколомами, було зовсім спокійно.

РОБІТНИЧІ ЮНІЇ ПРОТИ ЗНИЖЕННЯ ЗАПЛАТИ ЗЕЛІЗНИЧНИКАМ

ВАШІНҐТОН, 10. лютого. — Перед комісією межистейтової торговлі зявився нині Френк Вори, знаток статистики, і заявив, що всі робітничі юнії противляться зниженню робітничої заплати зелізничним, як сього домагається від Зелізничої Робітничої Ради Злучених Держав у Шікаґо цілий ряд зелізниць. Він заступав цілий ряд юнії машиністів, пічкурів та кондукторів на зелізницях, звязаних з Американською Федерацією Праці. Його виступ перед сею комісією був першим того рода виступом представника юнії перед сим тілом.

Тій самій комісії сенатор Ла Фолет з Висконсин предложив довгий ряд цифр на доказ, що піднесенє робітничої заплати не дорівнювало піднесенню коштів життя; ціни на необхідні житєві товари зростали богато скорше, як робітнича заплата. Через те несправедливо обвинати тепер робітничу заплату, не примусивши наперед корпорациї обнижити свої високі доходи.

СЛІДАМИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ В АМЕРИЦІ.

ВАШІНҐТОН, 10. лютого. — Секретар торговлі Гувер, котрий є рівночасно головою признаної американським урядом Американської Ратункової Адміністрації недучої помічи для голодуючих в совєтській Росії, предложив президентови Гардинґови на його домаганнє рапорт про діяльність ріжних організацій, недучих також поміч для совєтської Росії, а не звязаних з Американською Ратунковою Адміністрацією.

Гувер старається доказати в своїм рапорті, що ці організації зорганізовані з одної сторони для ведення большевицької пропаґанди в Америці, а з другої сторони що під покришкою ратовання голодних в совєтській Росії вони в дійсности ведуть ратункову акцію для совєтського уряду.

АМЕРИКА ЗНОВ ВІДКЛАДАЄ СВОЄ РІШЕННЯ ЩОДО УЧАСТИ В КОНФЕРЕНЦІЇ В ҐЕНУЇ.

ВАШІНҐТОН, 10. лютого. — Хоч з Білого Дому обіцяли були, що нині буде видана публична заява про участь Америки в межинародній конференції в Ґенуї, нині сього такого рішення нині не видасться. Причиною сього являється змінене ситуації наслідком видання нової заяви французьким премієром Пуанкаре. З огляду на заяву Франції посліх Америки зі заявою являється зайвим. До сего американські політики сподіються тепер, що ґенуївська фінансова та економічна конференція не відбудеться, як була запланована, але буде відложена на пізнійше.

ІНФЛЮЕНЦА В НЮ ЙОРКУ.

Число занедужань від інфлюенци та запалення легень знов в місті Ню Йорку знов у чора зменчилося. До місьного уряду здоровля донесено про 940 случаїв інфлюенци тоді як в середу донесено про 1,316 случаїв. Число занедужань запаленнєм зменчилося з 342 на 282. Від Інфлюенци померло 19 людий, від запалення 69.

Кілька тижнів тому департамент здоровля заявив на основі своїх спостережень над поширенням інфлюенци, що сим разом вона дуже поширяється межи дітьми та старшими людьми в противності до епідемій з 1918. та 1919. років, коли вона ширилася головно межи людьми в силі віку. Початок сегорічної пошести не мовби вказував на поширенне її межи дітьми; межи першими випадками сьогорічної інфлюенци було 101 випадків хороби серед дітий від 5 до 9 літ життя, а 77 случаїв серед дітий від 10 до 14 літ життя. Тепер знов хороба навертається до того, що було в попередні пошести, значить, знов люди в силі віку переважають серед хорих на інфлюенцу. Найбільше занедужань трафляється серед людий від 20-го до 40-го року життя. У людий понад 60 літ життя занотовано дуже мало случаїв сеї недуги.

РОБІТНИЦТВО ДАЛІ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ НЮЙОРСЬКОГО ПРОМИСЛОВОГО ЗАКОНА.

АЛБАНІ, Н. Й., 9. лютого. — Новий промисловий законопроект, котрий заповідали уже від довшого часу, був нині формально внесений в леґіслятурі нюйорського стейту асембліменом Милером, з Генері, головою комітету леґіслятури для праці і промислу.

На основі сього законопроекта голова промислової комісії мавби уложити листи зі 100 кандидатів на членів промислового присяжного суду, з котрого промисловий комішенер мавби вибирати трох людий за кождим разом, як вирине яка небезпека задержання руху в суднім промислі і потреба посередництва. Листа кандидатів малаби бути поділена на три групи, з котрих одна малаби представляти робітників, друга підприємців, а трета загальна публику. Комішенер промислу мавби право починати кроки або на внесенє котроїсь сторони в спорі або з власної волі.

Нюйоркська стейтова федерація Праці видала через свого законодатного агента заяву в справі законопроекта про промислові суди. В заяві говориться, що 840,000 робітників стейту, зорґанізованих в стейтовій федерації Праці, противляться сьому законопроектови і доложили усіх старань, щоби його побороти.

ВЧУТЬ БАНКОВИХ УРЯДНИКІВ... СТРІЛЯТИ

Один місцевий банк, почав своїх урядників, стріляня на стейтовій стрільниці. Зарядженє банку стоїть в звязку з частими рабунками банків послідними часами. Наукою проводить бувший комішенер поліції.

ОБРАЗОВАННЄ КОНҐРЕСМЕНІВ.

Підчас одної промови перед торговельною палатою в Ревір, в стейті Массачузетс, конґресмен Чарлс Андерґил говорив межи иншими про знаннє американських конґресменів. Сказав при тій нагоді кілька дуже непідхлібних слів про американський конґрес та його членів. Він казав, що богато конґресменів має таке образованнє, що вони думають, що великодна недїля(по анґлійськи „Істер Сандей") є рідною сестрою Біли Сандея, відомого провідника, а Йом Кіпур (жидівське свято судного дня) се такий під оселедня.

Андерґил закликав своїх слухачів не ломити закона проти горівки, бо хто ломає закон, той не може нарікати, як потім хтось поломить закон на його шкоду.

ПОЖАР КОРАБЛЯ НА МОРЮ.

На морю двайцять миль від Кейп Мей (в стейті Ню Джерзі) займився корабель „Нордерн Пасифик", що в час війни належав до найскорших кораблів, призначених для перевозу жовнірів до Франциї. На його зазив наспіли на поміч другі кораблі; вони перебрали на себе всю залогу горіючого корабля, що числить 70 людий. Корабель згорів. При пожарі не згинув ані один чоловік; лише ще досі не найшли одного інжинера що працював для федеральної корабельної ради.

ДВОХ ПОМЕРЛО ВІД АЛЬКОГОЛЮ

Хоч власти стейту Ню Джерзи донесли були в четвер, що в сьому стейті померло шестеро людий від алькоголю за один тиждень, а вже на другий донесено про нові жертви від утрійного напитку. В шпитали у Гобокен помер контрактор, котрий полишив жінку і кількоро дітий. В домі одного знакомого в Джерзи Сіті помер один Мурин, котрий попереднього дня був на гостині у знакомого в Нюарку. Він був шеста жертва серед Мурінів стейту в сім тижни.

НЕСПОДІВАНА СТРІЧА З БРАТОМ ПРИВЕРТАЄ ПАМЯТЬ.

Чотири роки тому пропав з дому своїх родичів в Ню Йорку Френк Дарворд, котрий був хорий від потрясення мозку від вибуху бомби на війні. Всякі пошукування на ніщо не придалися. А кілька днів тому назад стрінув його зовсім припадково його брат, котрий має велику фарму в стейті Монтана. Брат пішов до суду, щоби заплатити грошеву кару за свого пастуха, котрий напився за богато „мунлайну" і був арештований за неприличне захованнє. Вийшов зі суду, він стрінув людину, дуже подібну до пропащого брата. Оба через якийсь час дивилися уважно один на другого. Фармер привитав його як брата, а той почав плакати. Він пізнав у фармері свого брата, перша людина, котру він пізнав від часу, як стратив память по вибуху бомби. Брат в товаристві лікаря забрав його зараз до дому родичів.

ЯК РОСІЯ ЗУБОЖІЛА В РАЮ?

МОСКВА, столиця Московщини, 10. лютого. — Леон Каленев, голова російського ратункового комітету, обяснив, що Росія має тепер в порівнанню з передвоєнним станом лише 13% рільничого знаддія; міста мають лише пяту частину майна; а цілий край лише половину майна.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ДАЄ ПОЗИЧКУ АВСТРІЇ

ВІДЕНЬ, 10. лютого. — Чехословаччина позичила Австрії 500 міліонів чеських корон (паперових).

Та сума виносить не цілих 10 міліонів американських долярів.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОЛЯР ПІДСТАВОЮ ГРОШЕВИХ ОБНИСЛЕНЬ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 10. лютого. — На основі порозуміння Австро-Угорського Банку з австрійським правительством прийнято в Австрії американський долар яко підставу грошевих обчислень. Се додало значіння американському грошеви в Середній Европі.

ФОРД ПУСКАЄ В РУХ СВОЮ ФАБРИКУ ТРАКТОРІВ.

Генрі Форд, відомий фабрикант автомобілів, видав в четвер приказ, щоби його велику фабрику тракторів (рільничих машин) у Дірборн пустити в рух і працювати в ній повним розгоном. Він думає за рік виробити міліон тракторів. Форд каже, що тільки тракторів будуть потребувати американські фармери і що він не перестане їх виробляти так довго, доки кожда більша фарма не буде мати одного трактора. Зате, урядники одного рільничого товариства в Шікаґо, заявляють, що американські фармери після всякої правдоподібности будуть уживати не тракторів, але коний так довго поки кошти удержання трактора не зменчуться.

МИРОВИЙ ДОЛЯР В ОБОРОТІ.

Так званий мировий долар, який вибито на памятку вашінґтонської конференції, уже є в обігу. З філядельфійської менниці пущено в оборот кожо міліона штук сеї монети. Недавно пішли поголоски, що уряд думає завернути його з обігу, але уряд перечить сьому і каже, що й менниці в Денвер, в стейті Колорадо, та в Сен Франциско в Калифорнії, випустять незадовго певну скількість мирового долара.

ПОЗИР! ПОЗИР! ПОЗИР!

Вже маємо на складі

РАХУНКОВІ КНИЖОЧКИ

до скорого вношення, обчислювання платні, міри, лати, плоди, розходи і других бизнесових обчислень.

Ціна примірника, оправленого в тверду полотняну обкладу 50 ЦЕНТІВ.

Пишіть на адресу:

„СВОБОДА",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

АМЕРИКА ПОСИЛАЄ ЛІКИ НА УКРАЇНУ І ПОЖИВУ ДЛЯ ГОЛОДНИХ УКРАЇНСЬКИХ ДІТИЙ

ЛОНДОН, 10. лютого. — Американська Запомогова Адміністрація, яка веде ратункову акцію в Росії, одержала звідомлення, що в пяти південних губерніях на Україні панує тепер страшна голоднеча і пошести.

Сі звідомлення показались правдивими і Американська Запомогова Адміністрація вислала на Україну ліки.

Також додала вона до своєї програми живлення дітий в Росії також 100,000 українських дітий, які діставати-муть американську поживу.

ПАШПОРТОВА ДОРОЖНЯ ДЛЯ АМЕРИКАНЦІВ В ЕВРОПІ.

ЛОНДОН, 9. лютого. — Американські бизнесмени, що пробувають в Европі, нарікають, що мусять платити в кождій державі, через яку переїздять, по 10 долярів за візованнє пашпорта. Один Американець в однім році за самі віза заплатив $500. Родини, що їхали до купелі в Чехословаччині, мусіли платити по кільканадцять долярів за віза, бо платили по 10 долярів за кожду особу.

СТРАШНА ГОЛОДНЕЧА В НАДВОЛЖАНСЬКІЙ ОБЛАСТИ, В МОСКОВЩИНІ.

ЛОНДОН, 10. лютого. — Американська Запомогова Адміністрація живить тепер 90,000 дітий в Уфимській губернії, 110,000 дітий в Оренбурській губернії і 100,000 дітий в Царицинській області.

Інспектор Американської Запомогової Адміністрації оглянув шпиталі в Стерлітамаку, в Уфимській губернії. Він заявив, що там діти лежать голі і голодні на підлогах шпиталів. З 15 лікарів лише 7 могло сповняти свої чинности, бо решта з голоду не мала сил до праці.

Хліба нема. Продають по 100,000 рублів за фунт чорного хліба, але люди не мають гроший, щоб і такого хліба купити.

СКАСОВАННЄ „ЧЕКИ".

МОСКВА, столиця Московщини, 10. лютого. — Скасованнє „Чеки" („чрезвичайки", то є надзвичайної комісії для нищення „контр-революції") оголошено вже урядово.

Відтепер всякий терор скасований і большевицькі власти не мають мішатись до приватних справ горожан. Коли хто буде арештований за провину проти большевицької „влади", то він ставати-ме перед звичайний суд.

Також скасовано концентраційні табори політичних виновників.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ФАРИСЕЇ КАЖУТЬ, ЩО ПОЛОВИНА НАРОДУ В РОСІЇ, МИРЕ, АБИ НЕ ПУСТИТИ В РОСІЮ ЗАГРАНИЧНИХ КАПІТАЛІВ.

БЕРЛІН, 10. лютого. — Тутешня часопись „Берлінер Тагеблят" одержала телеграму від свого спеціяльного кореспондента в Москві, столиці Московщини, в якій він доносить про свої розмови з большевицькими комісарами Леніном, Красеном і Чичеріном.

Сі комісари заявили, що вони бачать, що аліянти хотять получитися з Німеччиною і разом ужити своїх капіталів для визискання Росії, яку хотять перемінити у свою кольонію, що стояла би під панованнєм чужого гроша.

Комісари мають таку гадку, що якби Німеччина не ішла з Росією але з аліянтами для визискання Росії, то Росія ще більше відгородиться від світа і замкнеться в собі ждучи, поки решта світа до неї не стане ставитись прихильнійше.

Росія, кажуть комісари, буде опиратись пасивно (не противлячись чинно) намірам заграничних держав використати обезсилену і знищену Росію для чужих капіталістів і для сеї мети вона готова навіть посвятити половину свого населення.

З такою заявою мають поїхати московські делеґати на міжнародню господарську конференцію в Ґенуї, в Італії.

ЗАМІТКА. — Ленін не раз і не два оговорив публично, що він запрошував і запрошує чужих капіталістів, щоби прибули в Росію зі своїми капіталами і вникали за себе й богатеєм. Притім він звичайно додавав, що ніхто не хоче до Росії їти з капіталами і вимкнувати її чарби.

Американські і анґлійські бизнесмени ні се говорили, що вони не можуть вкладати своїх гроший в бизнеси в Росії, в котрій нині не є певне ані запевнене. Зазначували, що капітали, уміщені в російських бизнесах, де є повна промислова руїна й анархія, а політичний розлад, є страчені.

Тепер Ленін протестує, що ніби ті, котрі він просив прийти, так кажуть. Нам здається, що се є наслідне большевицьке фарисейство. Ленін: Треба здурити світ. Ніхто не хоче їти до вас з капіталами, а ви кажете, що ми не пускаємо. А як їзда большевицького божевілля згине волосінь народу, то ми кажем, що вони посвятились для поборення цього капіталістичного світа.

Ніби є в сім трошки хитрости, але вона занадто прозора і тому ніхто її поважно не буде братись.

А розо КОЛЬОНІЯ, та Росія буде кольонією заграничних капіталістів заряд по упадку большевиків. Знищений та опущений край не зможе їзда крайнього зубожіння вилежувати свої земельні скарби, і придуть богаті чужинці. Придуть капіталісти з капіталом. І хочби большевики описали заявки тому роздів, що вони їх не кликали і хотяби навіть хто тим фальшивим поверне то всеж-таки остаються фактом, що вони допускали се кольонію для заграничних капіталістів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: ПЕРЕДПЛАТА.

Three cents the copy.	Поодиноке число три центи.
One year ..... $ 7.00	На рік ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75	На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00	На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates	В Джерзи Сіті і заграницею.
One year $10.00	На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00	На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75	На три місяці ..... $ 2.75

Як зміну адреси бажаєте, то подайте також і попередню адресу.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Не оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛИНКОЛН.

В сю неділю день Линкольна. 57 літ, як сей великий чоловік помер з руки убийника.

Його іме величає американський нарід, як найбільшого свого президента, обіч Вашингтона. Цінять його особливо тому, що він, син бідного неграмотного рубача, дійшов тяжким трудом і самоукою до найвисшого становища у свому, краю.

Яко президент Злучених Держав він має безсмертну заслугу перед своїм народом, що хотяй через пролив крови, якому він був противний, він зеднив розєднаний нарід і край.

Україна теж потребує таких умів як Линколн. Потребує таких, що з бідности працею й самоукою видістануться на видне становище і служити-муть рідному народови.

Потребує теж таких, що готові на всякі жертви задля зєднання і злучення всіх українських земель. Правда, боротьба за злуку українських земель не є боротьбою Українців проти Українців, а боротьбою Українців проти ворогів-наїзників, але власне тому повинно на Україні бути ще більше завзятців до боротьби за злуку аніж було в Америці за Линколна.

Імя Линколна буде все світилом не лише для Американців, але також і для других народів; а між ними і для Українців.

СЕВРСЬКИЙ ТРАКТАТ, ГАЛИЧИНА І ПОЛЬЩА.

З приводу надіслання французьким урядом до Ліги Народів офіціяльного тексту севрського договору з 20. серпня, 19220, заключеного між великими державами і Польщею, Чехословаччиною та Румунією щодо кордонів сих держав, варшавська польська газета „Курер Поранни" (ч. 19) пише:

„Текст сього трактату, про який наш уряд до сього часу не поінформував сейму й опінії, ВИКЛЮЧАЄ СХІДНУ ГАЛИЧИНУ З ГРАНИЦЬ ПОЛЬЩІ. До сього часу говорилось, що се договір мертвий, бо підпис польського представника Замойського фігурує лише на прелімінарі сього трактату, а уряд Вітоса в останню хвилину стримав підпис Падеревського під текстом трактату.

„На жаль сей погляд належить до тої струсевої політики, яку ми провадимо. Якщо трактат в Севрі для нас мертвий; якщо дійсно до сього часу бракує на сьому польського підпису, то він не є мертвим для Франції, Англії, Чехословаччини й Румунії, які сей договір підписали й ратифікували, а тепер передали його до Ліги Народів для оголошення.

„Лондонський дневник „Дейлі Кроникл" повідомляє, що Лойд Джордж перед виїздом до Кан порушив справу Східної Галичини перед польським представником в Лондоні. Спосіб порушення сеї справи був ворожий для Польщі і навіть повний загроз, які були звернені проти Польщі. Уряд не проступав сих відомостий і лише докоряв нам через одну з газет за легковажне повторенне сих відомостий. Чуємо також споза куліс сейму, буцімто бюро Фредра (польське міністерство закордонних справ) незадоволене з нашої газети („Курера Поранного") за „розповсюдженне відомостий на дражливі теми". На жаль, минули ті часи, коли міжнародня політика була справою замкнутих кабінетів. Катастрофа конференції в Канах найкрасше показала державним мужам ті лихі наслідки, які повстали ізза того, що публична опінія не була належним способом поінформована.

„ДНЯ 20. СЕРПНЯ, 1920, СЕВРСЬКИЙ ТРАКТАТ, ЯКИЙ ВІДРІЗУЄ СХІДНУ ГАЛИЧИНУ, СТАВ МІЖНАРОДНІМ ДОКУМЕНТОМ, НА ЯКОМУ Є ВЛАСНОРУЧНИЙ ПІДПИС п. МІЛЬРАНА ОБІЧ ПІДПИСІВ АНГЛІЇ, РУМУНІЇ і, НАТУРАЛЬНО, БЕНЕША. Тепер сей документ іде до Ліги Народів з метою набуття правної сили й европейского значіння. Осьцо знає і чого дотримується у справі Львова (й Вильни) французький ат англійський уряд у хвилі переговорів у справі визначення кордонів Польщі".

• • •

Польський уряд, як звісно, настільки не має розуму політичного, аби пошанувати міжнародні договори і зобовязання і права. Се в нових часах основа істнования держави і тому всі другі держави шануються їх, але Польща не розуміє, що є основою її істнования і допускається злочинних розбоїв на міжнародніх договорах, зобовязаннях і правах. Буквально ще не було такого міжнародного права, якого-б вона, від часу її відреставровання, не нарушила.

Польська політика так наскрізь здеморалізована, що й надії нема, аби в сьому напрямі могла прийти яка зміна на ліпше. Сього годі вимагати по такій Польщі.

Вже в деяких часописях від часу до часу пробуджується пізнанне страшних блудів Польщі і вони зачинають про се потрохи говорити. Але се говоренне є пустим говоренням, поки в Польщі буде поколінне з покоління виховане в поняттях, що політика є лише тоді добра, як вона злочинна і злодійська.

А що на таку зміну політичного виховання в Польщі нема надії, тож нема теж надії також і на зміну її політики.

Севрський договір є одним з договорів, на підставі якого українська Галичина є виключена з границь Польщі.

Поляки того договору, як і жадного іншого, не пошанують, а ждати-муть, поки Україні з ними не зроблять порядку.

СПРАВА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЧИНИ.

(Від власного кореспондента).

На конференції в Кан.

Підчас конференції в Кан голова Делеґації Західно-Української Народньої Республики в Парижі, п. д. Степан Витвицький, предложив Найвисшій Раді ноту Уповноваженого Диктатора Західно-Української Народньої Республики д-ра Евгена Петрушевича. Нота, яка носить дату 28. грудня 1921, порушує справу **негайного вирішення** державного становища Галичини.

Рівночасно наспіло до Найвисшої Ради в Кан коло 300 депеш від українських організацій в Злучених Державах Північної Америки й Канаді з домаганнєм визволення української Галичини з польської неволі.

Честь Вам, Американські Браття, що дбаєте за Рідний Край, який мучиться в неволі лютого ворога!

• • •

Лойд Джердж, українська Галичина й Польща.

Англійський часопис „Дейлі Кроникл" приніс відомість про розмову англійського премієра Лойда Джорджа з польським послом Врублевським в справі української Галичини. На основі сеї відомости та розмова була дуже неприємна для польських грабіжників.

Лойд Джордж сказав польському послови, що він не розуміє, чого Польща шукає в українській Галичині. Ще вчера Польща була розділена між чужі держави, які уживали Поляків на те, щоб вони взаїмно вимордовували себе в ворожих арміях. Тепер Польща є самостійна держава з 20 міліонами населення. **І вона ще хоче, щоб непольська Галичина належала до неї!** Далі премієр Лойд Джордж пригадав польському послови, що державна незалежність Польщі є окуплена кровю держав антанти, і заявив, що коли-б Польща не хотела в справі Галичини підчинитися волі держав антанти, то ті зумиють дати їй належну відповідь.

Англійська преса про українську Галичину.

Англійський часопис „Манчестер Гардіян" помістив статтю п. н. „Східно-галицький скандал", в якій між ин. пише:

„В усякім разі треба поспішитися і не допустити, щоб теперішний скандал істнував далі, — бо теперішнє положенне, се ніщо инше, як скандал, — і дефінітивно установити правне положенне Східної Галичини.

Инші річи, прикрі для польського грабіжника.

Нинішні телеґрами з Варшави доносять про велике занепокоєнне польського правительства в звязку з світовою політикою. Занепокоєнне таке велике, що цілий кабінет покликано на нараду до начальника держави Пілсудського.

Річ ось в чім: Як відомо, на конференції в Кан прем. Лойд Джордж предложив Бріянови проєкт англійсько-французького договору. Бріян уступив і його місце, як президент французького кабінету, заняв Пуанкаре. Але справа англійсько-французького договору буде очевидно вестися далі. Франція хотіла би, щоб сей договір розтягався також на Польщу. Тимчасом Англія, яка є противна польській політиці в справі Виленщини й Галичини, не хоче вязатися з Польщею. Отже власне в сих справах мало польське правительство дістати відомости, які його так занепокоїли. Холіть мабуть о се, що від Польщі найвисша Рада буде домагатися полагодження справи Виленщини й української Галичини.

• • •

Занепокоєнне в польській пресі.

Висше подана розмова Лойда Джорджа з польським послом, голос англійської преси і взагалі факт, що правительства держав антанти і публична опінія звертають увагу на справу української Галичини, — все те викликало нове занепокоєнне в польській пресі.

Польська преса і взагалі польська політична опінія в справі української Галичини пригадує того пса, що коли в зимі змерз, то говорив про те, що в літі мусить поставити собі хату, та як прийшло літо, то він, лежачи в холодку, говорив: „на що мені хати?"

Так і Поляки. Як про українську Галичину загвориться на арені світової політики, тоді польська преса підіймає крик: „Зле — каже вона — що ми самі не стараємося полагодити справи української Галичини, що не шукаємо порозуміння з Українцями".

Тим разом ріжні польські політики виступають з ріжними проєктами автономії, а агенти польського правительства шукають таких Українців, які хотіли би заключити з Поляками „угоду".

Рівночасно, очевидно, йдуть до держав антанти донесення, що польське правительство енерґічно працює над полагодженнєм справи української Галичини.

Коли-ж справа української Галичини на арені світової політики притихне, тоді знов уся патріотична Польща реве: „Галичина наша, тай конець! До криміналу з українськими гайдамаками! Нічого не робити собі з них! Для нас час працює! А державам антанти засі до нас! Зрештою що нам зроблять! Чейже англійські кораблі не придуть Дністром!

Тепер власне такий час, що польський грабіжник знов занепокоєний. Можливо, що знов буде робити ріжні „угодові" проби. Та даремні його заходи. Весь український нарід стоїть, як один сильний мур, зі своїм домаганнєм: **нехай польський грабіжник забирається з нашої землі! Домагаємося державної незалежности нашого краю!**

А говорити від української Галичини — така є думка всего українського народу — має право тільки законне українське правительство.

Що таке і не инакше є становище українського народу, се на ново ствердив Краєвий Зїзд мужів довіря української народньої трудової партії, найбільшої української партії Галичини своїми недавними постановами.

Сі постанови великим голосом кличуть, що ніякі переслідування й муки не зломили й не зломлять духа українського народу Галичини.

• • •

В польськім суді рубають Українців.

На закінченне сеї статті подам один образок, як польські кати знущаються над Українцями.

Дня 17. січня прийшла до львівського карного суду при вул. Баторія **Українка** Голубовичева, щоб побачитися з арештованим сином. Коли сина привели до канцелярії судді Анґельського (повинен би називатися Діявольський!) і мати почала з ним розмовляти, вязничний дозорець, щоб перервати розмову, **трутив сина кулаком у груди, матір ударив кулаком між очи, а потім виняв шаблю і рубнув матір два рази в руку, аж кров полилася.** Потім вхопив сина і повів до вязниці.

Все те сталося в присутности судді, який спокійно дивився, як дозорець катує Українців, матір і сина.

Прага, 21. січня, 1922.

Др. Михайло Лозинський.

ТЮРМА ЗА ВОЛЮ.

Я не боюсь тюрми і ката,
Вони для мене не страшні:
Страшнійш тюрма у рідній хаті,
Неволя в рідній стороні.

Мені не встиш носить кайдани
За волю краю і братів,
То сором — золоті ж кулаки
Носить, нанявшись у катів.

Нехай нас мучать і катують,
А слова правди не убють;
Нехай кати всі бенкетують,
Час прийде — разом пропадуть...

Що нам тюрма?! — То слава наша,
Ми всі тепер у тюрмі,
Всі пем одну ми скорбну чашу
Одна вона тобі й мені.

В кого є совість і надія,
Того та чаша не мина,
Той випити її зуміє
Усу, усю, до дна, до дна!

Кого у краще віра гріє,
Тому ця чаша не страшна,
Вона привабить ще надії
І більше укріпить вона.

О. Верниволя.

ашпорти, шифкарти, пашпорти, старокраєві найскорше кращеньше полагоджує Київ-ська Нотаріяльна
T. J. HRYCEY CO.
320 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA

ПРО СПІЗНЕНІ ЗМІНИ В СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ.

(Кореспонденція „Свободи").

Вже докладно видно наслідки мирових договорів у Версайлю й Сан-Жермені: вся середня Европа в нужді, гріш не має ніякої вартости, дорожнеча страшна по містах грабунки й плінднрання відбувають-ся в білий день!

Але ці наслідки страшні не тільки для побіджених народів. Вони страшні також для тих, що виграли велику війну. Бо Франція й Англія втратили важні ринки збуту для своїх товарів: ні середна ні східна Европа не мають за що купувати чужих товарів, як купували давно. Наслідком того — безробіття в Англії й Франції, бо прийшлося фабрикантам відправляти своїх робітників: нема для кого продукувати товари.

Англія перша зміркувала небезпеку, яка грозить від такого стану. Вона постановила, що треба зміни. І постановивши це, твердо взялася до діла.

Першим її кроком була конференція в Вашінґтоні, де порозумілася з Америкою і Японією. Світова війна сильно скріпила богацтво і значіннє Злучених Держав Півн. Америки як держави. Без Америки неможливо тепер рішати про нішо. Тому Англія старалася позискати Америку.

Другим кроком Англії був мир з Ірляндією. Не легке було це діло. Бо англійські пани забрали землю ірляндському народови й більше як половину його вигнали голодом за море, на еміґрацію. Та заморська еміґрація Ірляндців не забула про свою рідну землю й допомагала бунтам у старім краю. Велика війна ще скріпила боротьбу Ірляндців проти Англії. В Ірляндії почалися вуличні бої. Рівночасно Ірляндці почали скрізь підпирати опозицію в Англії так, що англійський уряд рішився нарешті зробити мир з ними. Ірляндський парлямент (Dail Eirean) затвердив уже договір.

Таким чином повстала в Европі нова національна держава.

Знаменна річ у тім, що коли свого часу англійський державний муж Ґледстон хотів дати Ірляндцям маленьку автономію, — то Англійці не допустили до того. А тепер Лойд Джордж дав Ірляндцям **майже цілковиту державну самостійність** — подібну до канадійської. Це добрий знак для всіх поневолених народів. Розуміється, до побіди треба боротьби — завзятої, кривавої боротьби і засобів до такої боротьби. Котрий нарід скорше зрозуміє це, той скорше здобуде свободу.

Третим кроком Англії до великих змін можна назвати конференцію в м. Канн. Це дуже „важка" конференція. Англія, як промислова країна, потреба упорядкованої середної і східної Европи, яка моглаби купувати її товари. Франція — країна сильна своїм селянством і капіталом, хотілаб оперти свою господарку на данинах побитої Німеччини. Англії шкодить те, що Німеччина терпить під тягарем великої воєнної контрибуції, бо через те Німці не можуть купувати англійських товарів. Крім того упадок німецької марки потреба вивозовою премією для Німеччини, через що німецький товар випирає англійський і фабрики в Англії стають. Таксамо потребує Англія упорядкованої Росії, яка в неї купувалаб товари. Англії все одно, хто в Росії при кермі.

Франція закидає Англії, що вона забрала німецьку фльоту й німецькі кольонії в Африці, а тепер імперіялізм звалює на Францію. І домагається від Англії військового союза й запоруки, що Англія боронити-ме її й союзників перед нападом Німеччини.

Після довгих торгів прийшло в м. Канн до такої умови между Англією і Францією:

Англія зобовязалася на випадок війни Франції з Німеччиною прийти Франції з допомогою своїми сухопутними, морськими і воздушними силами та забезпечити, додержанне версайльського договору, з окрема артикулів 42 і 43 (військова невтральність райнської провінції). Всі спірні ще питання мають бути вирішені мирними способами (між ними і справи Данцеру та близького сходу). Таке доносить „Петіт Парізен". Італійський дневник „Секоло" повідомляє, що Італія також приступає до цього гарантійного договору.

Майже рівночасно зменшено Німеччині сьогорічну контрибуцію на дві пяті части супроти чого, підскочила в ціні німецька марка.

Правду сказавши, то всего того, що Лойд Джордж перевів у м. Канн, домагається від давна англійське робітництво, що виразно стверджує робітнича преса. Таким чином під напором робітництва в Англії наступають великі зміни в її заграничній політиці.

А щож з українською справою? На Великій Україні відносини занадто мало прояснені, щоби можна щось певного про неї сказати. А Галичина все ще остає під суверенністю аліянтів — від Лойда Джорджа аж до японського мікада включно. І все ще в тій нещасній Галичині винищують Поляки український нарід, винищують так страшно, що незабаром — замовкнуть уже там крики мучеників. Нема то, як бути під суверенністю високих аліянтів!

Важко живеться українському народови. Але здається, що й він мати-ме незабаром сатисфакцію. Яку? Саме таку, що **всі вище згадані зміни в світовій політиці прийдуть — за пізно.** Здається, що аліянти так довго зволікали з упорядкованнєм Европи, що тепер уже не поможуть усі їх кроки і заходи.

В політиці важко предсказувати, що наступить. Але все таки можна виявити, на що заноситься. Отож в середній Европі заноситься на страшний хаос, якого тут іще не було. В Австрії така страшна дорожнеча, що фабриканти не можуть докупитися сирівця для своїх фабрик, головно ізза упадку австрійської валюти. Через те відправляють робітників. Те саме роблять з робітниками в Чехії — тільки там ізза високої валюти: тому, що чеська валюта підскочила, заграничним купцям не оплачується купувати в Чехії товари. Наслідок — нема кому продавати товари і треба відправляти робітників. Виходить таке, що і низька валюта і висока валюта доводять до того самого — до нещастя й безробіття, до голоду великої кляси населення. Це мусить викликати замішання.

Смішні всі ті, котрі кажуть, що аліянти „не стерплять" хаосу в середині Европи.

І що зроблять? Чим нагодують міліонові мас робітництва в Австрії, Чехословаччині й инших краях? І чи взагалі війска західних держав схочуть пхатися в кипучий котел далеких їм земель? Цеж не давні часи, коли „бефель" (наказ) був для жовніра святий. Тепер кождий жовнір думає над тим, чи наказ слушний. Чужі компанії віска, які навіть стануть перед віденським парляментом, не постоять там довго, коли кругом закипить. Словом — тут панує вражіннє, що всі зміни прийдуть запізно, щоб охоронити середну Европу перед страшним хаосом. А раз вона попаде в хаос, — тоді не встоїть ні Польща, ні мала Угорщина, ні Румунія. Зволікання аліянтів видасть овочі, яких можна було по нім сподіватися. Аліянти беруться до відбудови Росії, а тимчасом валиться середня Европа.

У Відні, 11. січня, 1922.

А. Чекановський.

ДІДУСЕВА ПІСЕНЬКА.

Слота, го, го, то велика пані!
Як завзялася, то до кількох неділь зігнала всіх Чипликів до хати, ще й сорокату квочку з півкопою дрібних, іно що вдаваючихся в пірячко підкіпнят. А самих Чипликів було тут немало.

Був сивий, як голуб дідусь Опанас.

Сидів на постели і латав стару рукавицю. Була сива бабуся Малаяка. Сиділа при кужели і пряла, осміхаючися подекоди до тонесеньких ниток, що їх на веретено вміло звивала. Був син Микола. Посапував і загинав суковату грабову капицю, приглядався їй уважно чи не вломиться. Була невістка Ганна, гарна висока жінка. Стояла при кухни і доварювала обід. Позирала подекоди на чоловіка, немов хотіла би сказати: От бавишся! Ладиш капицю, а молотити нема що, все погниво. Була чорнява струнка дівчина Параня, найстарша донька Миколи та Ганни. Сиділа дрібні червоні коралі, заглядаючи подекоди в вікно, чи не випогоджується. Було вкінци пятеро молодших внуків, три хлопчики і дві дівчинки. Заводили всілякої, то сміялися, то плакали, заглядаючи до дідуся. Та дідусь не хмарився, а осміхався до рукавиці, що мов великий чорний птах, в його руках гойдалася. Гамірно було, та вже найдужше полопувала сорокатка квочка, а підкіпнята то вже так „цевали", що аж хата ходила.

— Забаглося їй підкіпнят?!

— Воркну Микола до жінки.

— А ц-ж знала, що така слота буде? — обізвалася Ганна.

— Було піти до них (до ревента, бо Ганна була дочка дяка)! Вони письменні, мають „вокуляри", читають великі книги, знаються на погоді і були би тобі сказали.

— Йди, йди, ти премудрий Соломоне!

— А ти дурна куряча мамо!

Було би прийшло до сварки, та дідусь нахмарив брови і покликнув:

— Ано, діти, до мене, заспіваємо пісоньку. Внуки прискочили до дідуся. Вони знали цю дідусеву пісоньку. Чули її вже нераз, а все в слоту, але все бігли на зазив. А дідусь випростувався і починав харкавим, грубим голосом, а внуки гей дзвіночки за чим. І лунала дідусева пісонька:

„Гадина! гадина!
Веретільниця!
На дворі дощ іде!
Заметільниця!
Вуж! вуж! вуж!

І здалося, що то не дідусь співав пісоньку з внуками, а вона, продерла в чорній стрісі діру і вліталa попри сволок до хати. Вона торкала суже сілля на образах, а „святі" хмарилися, і співали також.

Пісня неслася через хату в вікно, до світла. А як втихала, то здавалося, що попри кучері Парані повзе довгий вуж і тягне за собою гамір з хати, враз з лопотом сорокатої квочки і „цюване" підкіпнят.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПАНАС МИРНИЙ.

ПАНАС МИРНИЙ помер 1921-го року в своїй дорогій Полтаві, де до революції був головою казенної (скарбової) палати. Помер він серед особливо трагічних обставин, серед голоду й холоду, в крайній нужді. Його один син помер на війні; другого посадили большевики в концентраційний табор; а дружина його не перенесла всіх ударів лихої долі і збійшла з ума. Властиве назвище Мирного Опанас Рудченко. Його значінне в українській літературі велике. Виступив він на літературну ниву поруч славного повістяра Івана Нечуя-Левицького, тільки що круг літературних заінтересовань Мирного був дещо глибший. Писав оповідання, повісти, драми. До найкрасших і найбільш почитних його творів належать оповідання „Лихий попутав", повість Лихі люде" та славний роман „Хіба ревуть воли, як ясла повні".

ПОЗІР, УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

Місія Українського Правительства Галичини просить всі українські громади в Злучених Державах, щоби гроший, зібраних на Позичку Національної Оборони Українського Правительства Галичини не передержували у себе, але сейчас відсилали до місії у Вашінґтоні.

Місія мусить відсилати всі гроші до Правительства в долярах, аби при виміні не понесено стратн, а така пересилка потребує часу і тому гроші мусять бути впору у Вашінґтоні. Кромі того передержуванне зібраних гроший на записи здержує також канцелярійну полагоду, й оголошуванне громад та осіб, що зложили свої гроші на бонди. —4

Вашінґтон, Д. К., 28. грудня, 1921.

ДИПЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ГАЛИЧИНИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

За фінансово-Торговельний Відділ:

Др. Лука Мишуга.

КІЛЬКО ПООДИНОКІ ГРОМАДИ ЗЛОЖИЛИ ДОСІ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

Ч. 1025

(Дванайцятий виказ).

До дня 9. лютого 1922 р., зложили українські громади в Америці на Позичку Національної Оборони слідуючі суми:

1.	Chicago, Ill.	88,310	118.	Canonsburg, Pa.	75
2.	Philadelphia, Pa.	5,050	119.	Minersville, Pa.	75
3.	New York City	4,545	120.	Portland, Oreg.	75
4.	Jersey City, N. J.	3,581	121.	Sanquoit, N. Y.	75
5.	Cleveland, O.	2,905	122.	Spring Valley, N. Y.	75
6.	Woonsocket, R. I.	2,845	123.	West Pullman, Ill.	75
7.	Newark, N. J.	2,760	124.	Benwood, W. Va.	70
8.	Hamtramck, Mich.	1,650	125.	Camden, N. J.	70
9.	Brooklyn, N. Y.	1,650	126.	Plainsboro, N. J.	65
10.	Scranton, Pa.	1,400	127.	Speonk, L. I., N. Y.	65
11.	Buffalo, N. Y.	1,356	128.	Palmer, Mass.	60
12.	Elizabeth, N. J.	1,350	129.	So. Deerfield, Mass.	55
13.	Perth Amboy, N. J.	1,230	130.	Jackson, Pa.	50
14.	Syracuse, N. Y.	1,225	131.	Kelpert, Pa.	50
15.	Chester, Pa.	1,177	132.	Lorain, O.	50
16.	Detroit, Mich.	1,110	133.	Majestic, Ky.	50
17.	Carnegie, Pa.	1,075	134.	New Castle, Pa.	50
18.	Rochester, N. Y.	1,065	135.	Phoenixville, Pa.	50
19.	Shamokin, Pa.	915	136.	Plainsfield, N. J.	50
20.	Minneapolis, Minn.	870	137.	Port Jervis, N. Y.	50
21.	S. S. Pittsburgh, Pa.	835	138.	Simpson, Pa.	50
22.	Passaic, N. J.	800	139.	Smoke Run, Pa.	50
23.	Baltimore & Curtis Bay, Md.	795	140.	Taylorville, Ill.	50
24.	New Haven, Conn.	775	141.	Winding Gulg, W. Va.	50
25.	Manville, R. I.	755	142.	Hammond, Ind.	50
26.	Wilmington, Del.	745	143.	Middletown, N. Y.	45
27.	Wilkes Barre, Pa.	740	144.	Turners Falls, Mass.	45
28.	Cambridge, Pa.	645	145.	Middle Village, N. Y.	40
29.	N. S. Pittsburgh, Pa.	630	146.	Adams, Mass.	35
30.	Bayonne, N. J.	565	147.	Bairdford, Pa.	35
31.	Amsterdam, N. Y.	562	148.	Decatur, Ill.	35
32.	Little Falls, N. Y.	560	149.	Whitinsville, Mass.	35
33.	St. Joseph, Mo.	550	150.	Mahanoy City, Pa.	30
34.	Allentown, Pa.	530	151.	Slickville, Pa.	30
35.	Boston, Mass.	520	152.	St. Francois, Mo.	30
36.	St. Louis, Mo.	475	153.	Wellsburg, W. Va.	30
37.	Millville, N. J.	465	154.	Bentleyville, Pa.	25
38.	McKees Rocks, Pa.	460	155.	Fall River, Mass.	25
39.	Trenton, N. J.	435	156.	Johnstown, Pa.	25
40.	Manchester, N. H.	425	157.	Leisenring, Pa.	2
41.	Hanover, Pa., Rhone Sta.	405	158.	Loomis, N. Y.	
42.	Bakerton, Pa.	400	159.	Lopez, Pa.	25
43.	Cohoes, N. Y.	370	160.	Mahanoy Plane, Pa.	2
44.	Olyphant, Pa.	360	161.	Putnam, Conn.	25
45.	Avoca, Pa.	355	162.	River Falls, Wis.	25
46.	Shenandoah, Pa.	336	163.	Rutland, Vt.	25
47.	Addison, Conn.	320	164.	Unity Station, Pa.	2
48.	Bridgeport, Pa.	315	165.	Warren, R. I.	25
49.	Jamaica, N. Y.	315	166.	Webster, Mass.	25
50.	McAdoo, Pa.	310	167.	Westbury, N. Y.	25
51.	Cornell, N. Y.	300	168.	West Rutland, Vt.	25
52.	Youngstown, Ohio	300	169.	Worcester, Mass.	25
53.	Auburn, N. Y.	295	170.	Bath, Pa.	20
54.	Providence, R. I.	280	171.	Bayside, N. Y.	20
55.	Utica, N. Y.	280	172.	Carlisle, W. Va.	20
56.	Frankford, Phila., Pa.	275	173.	Hazleton, Pa.	20
57.	Stapleton, N. Y.	270	174.	Taylor, Pa.	20
58.	Altoona, Pa.	265	175.	Allquippa, Pa.	15
59.	Rossford, O.	245	176.	Augusta, Ga.	15
60.	Arnold, Pa.	215	177.	Binghamton, N. Y.	15
61.	Holyoke, Mass.	210	178.	Des Moines, Ia.	15
62.	Wilton, N. D.	210	179.	Elmira, N. Y.	15
63.	Mattituck, N. Y.	205	180.	Monessen, Pa.	15
64.	Mt. Carmel, Pa.	205	181.	Auburn, Was.	10
65.	Racine, Wis.	205	182.	Battle Creek, Mich.	10
66.	Rome, N. Y.	205	183.	Blue Stores, N. Y.	10
67.	Yorkville, O.	200	184.	Carson, Minn.	10
68.	Jeanette, Pa.	195	185.	Coal Ridge, O.	10
69.	Paterson, N. J.	195	186.	Crabtree, O.	10
70.	Stamford, Conn	195	187.	Cranston, R. I.	10
71.	West Easton, Pa.	190	188.	East Douglas, Mass.	10
72.	Ambridge, Pa.	185	189.	Garfield, N. J.	10
73.	Woodhaven, N. Y.	185	190.	Glen Carbon, Pa.	10
74.	Desloge, Mo.	180	191.	Harrison, N. J.	10
75.	Northampton, Pa.	175	192.	Ironwood, Mich.	10
76.	Harra, Okla.	175	193.	Leechburg, Pa.	10
77.	Wilmaukee, Wis.	175	194.	Long Island, N. Y.	10
78.	Washington, D. C.	175	195.	Lyon Falls, N. Y.	10
79.	Glastonbury, Conn.	165	196.	Madison, Ill.	10
80.	Lancaster, N. Y.	150	197.	Malvern, Pa.	10
81.	St. Paul, Minn.	150	198.	Mishawaka, Ind.	10
82.	Hartford, Conn.	145	199.	Ogdensburg, N. Y.	10
83.	Kansas City, Kan.	145	200.	Oxford Furnace, N. J.	10
84.	Northumberland, Pa.	145	201.	Parksville, N. Y.	10
85.	Danbury, Conn.	140	202.	Ramsen, N. Y.	10
86.	Bethlehem, Pa.	140	203.	Rockland Lake, N. Y.	10
87.	Whitestone, N. Y.	137	204.	Sayesville, R. I.	10
88.	Astoria, L. I., N. Y.	135	205.	Seymour, Conn.	10
89.	East St. Louis, Mo.	135	206.	Washington Depot, Conn.	10
90.	Carteret, N. J.	130	207.	Westport, Mass.	10
91.	Coaldale, Pa.	125	208.	Westerly, R. I.	10
92.	Peoria, Ill.	115	209.	Williamstown, N. Y.	10
93.	Nanticoke, Pa.	105	210.	Williams Wille, N. Y.	10
94.	North Tonowanda, N. Y.	105	211.	Ansonia, Conn.	5
95.	Olean, N. Y.	105	212.	Cambria, Pa.	5
96.	Pittsfield, Mass.	105	213.	Chalfont, Pa.	5
97.	Wheeling, W. Va.	105	214.	Gorham, N. D.	5
98.	Frankfort Heights, Ill.	100	215.	Hadley, Mass.	5
99.	Houston, Texas	100	216.	Nemacolin, Pa.	5
100.	Phillipsburg, N. J.	100	217.	Waterville, N. Y.	5
101.	Ramey, Pa.	100			
102.	Titusville, Pa.	100		Canada	5
103.	West Park	95		Brazil	15
104.	Braddock, Pa.	95		Argentina	20
105.	Erie, Pa.	95			
106.	St. Michael, Pa.	95			
107.	Latrobe, Pa.	90			
108.	Central Falls, R. I.	90			
109.	Gary, Ind.	90			
110.	Granville, N. Y.	90			
111.	Vandergrift, Pa.	85			
112.	Lawrence, Mass.	85			
113.	Tams, W. Va.	85			
114.	New Britain, Conn.	80			
115.	Toledo, O.	80			
116.	Willimantic, Conn.	80			
117.	Bridgeport, Conn.	75			

Не ждіть на нікого!

Не здавайтесь на нічию поміч!

Орґанізуйте позичку у Вашій місцевости самі сейчас!

Гроші висилайте на адресу:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, (Dept. 2)
1901 Columbia Rd., N. W.,
Washington, D. C.

ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ПОБІДА! ПОЗИЧКА ОСЯГНУЛА 80.000 ДОЛЯРІВ!

Українці! Докладайте всіх сил, щоби дозбирати решту! Комітети Позички! Кінчіть щасливо почате святе діло! Нехай ніхто не відмовиться від ратовання рідної землі! Діти будуть колись паленіти зі сорому за тих батьків, що були глухі і німі на голос розпуки старого краю. Край Вас не привитає; рідна земля Вас не пригорне, коли Ви не чуєте тепер її болю.

Сьогодня ще час ратувати; завтра може бути запізно.

Не отягайтесь! Бороніть рідний край! КУПУЙТЕ ГАЛИЦЬКІ БОНДИ!

ЩЕ СЬОГОДНЯ ВИПОВНІТЬ СЮ КАРТКУ І ВИШЛІТЬ ЇЇ ВРАЗ ІЗ ГРІШМИ (МОНЕ-ОРДЕРОМ АБО ЧЕКОМ) НА АДРЕСУ:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, Dept. 2,
1901 Columbia Road, N. W. Washington, D. C.

П. Т. З отсею карткою посилаю на Ваші руки суму $....00, словами ..... долярів як позичку Галицкій Державі. Гроші ці мають бути вжиті Галицьким Урядом, якого головою є Др. Евген Петрушевич, на борбу за визволення Галичини зпід польського панования. Бонд (запис довжний) прошу прислати мені на такий адрес: .....

ЗАЧНІТЬ ТЕПЕР КУПУВАТИ
MAGNOLIA
І
STAR MILK
І ЩАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ

Пішліть на котру небудь адресу на противній стороні премійової картки по ілюстровану премійову лісту.

„Виплатиться щадити премійові картки".

Я. ВІЛЬШЕНКО.

ЮРА ГОТИЧ.

ПОЕМА.

(Дальше).

VIII. НА ГОЛГОФТУ.

Вели плаєм старця,
Верховина уся
Довкруги свою Юру пращає
І верхи і ліси
Й полонини коври,
А там в далі требіта десь грає.

Та так сумно, так страх
Шлеться звук по верхах,
Так жалібно, так тужно заводить,
Так ка душу паде,
Що в шматки її рве,
Нові болі, жалі нові родить:

„Верховино моя,
Вже на віки тебе я,
Вже в останнє тебе я пращаю,
Ах, родино моя,
Сину, внучко-життя
Вже вас бачити більше не маю!"

Тільки внуку згадав,
Мов хто ніж в серце вбгав,
Серце зразу з старця защемідо.
„Що, що з бідною є?
Чи вона ще жиє,
Чи життя вже її відлетіло?"

І враз сяза уся
Опуская старця,
І зносилася його окортає.
Ще іде — ледво йде,
Та ось-ось впаде вже
І на віки цей світ попроще...

А тут всі шандарі
Наче люті звірі,
Мов скотину старця підганяють,
Вже з крісами бють
І проклонами шиють,
І кайданами кріпше стискають.

„А глядіть, цей кабан
Думав: він тутки пан,
Будувати хотів Україну!
Почекай, пострівай,
Ми тебе пішлем в рай,
На той світ, у небесну країну!"

„Що?? До неба він? Там
Місце нам Полякам,
Матка Боска там польська крулює.
„Карайм" на спід,
Всім чортам на обід,
Чорт давно вже на них там чатує!"

Та як сумно, так страх
Шлеться звук по верхах,
Так жалібно, так тужно заводить,
Так ка душу паде,
Що в шматки її рве,
Нові болі, жалі нові родить:

„Верховино моя,
Вже на віки тебе я,
Вже в останнє тебе я пращаю,
Ах, родино моя,
Сину, внучко-життя
В неклі лекше ще невно тривати!"

Грімко він відповів,
Бо задержати спів
Біль-зневага у серці не дали.
І упали слова,
Мов вкалала змія,
Так Ляхи на слова ці сказали!

Враз усі мов на знак,
Мов тічня зі собак
По словах отсим Юру обвали:
Бе, катує старця
До нестями дич вся,
Аж змлілий вже вже, перестали.

Стали кляти йому,
Що спинив на шляху,
Що аж на ній прибудуть до суду.
І тільки очі втворив,
Старший ланци хопив:
„Ну, ходи вже, собако, у буду!"

Усю силу зібрав
Юра й з землі устав
Із чолом в гору гордо піднятим.
„Так, тепер вже піду
Витрівалий буду!"
Лиш сказав, глипнув зором завзятим.

А подумав в душі;
„Що, всі боді мої
Проти боїв свойого народу;
Хто це зна, може я —
Мала жертва мов
Шлях значить у народню свободу.

І лиш зуби стиснув,
Наче болю не чув,
Так ішов вже, кайдани дзвоили
Так конов козаки
У любві Вітчини
Набирали завзяття та сили.

Із катівських як рук
Зазнавали вже мук,
Не чув ворог із уст їх ні стону,
Так Павлюк умірав,
Так Тризна ковав
Так і Ґната пройняв мук корону.

Так і Юра тепер
Усю душу запер,
Увесь біль, що в душі розгнідився,
А катам слав він жар
Із очий, наче їдр
Із погордою німо дивився.

І знать чули вони,
Чули добре кати,
Що душею над ними він горою,
Бо замовкли усі,
Кривди очі свої
У землі, там шукали спокою.

Та не довго цей страх
Їх картав їм очах,
Здість несита його прогонила,
Зразу лиш глуздувать
Почали й висмівать,
Допікали старцеви, дразнили.

Все дарма! Він мовчав,
Ані звука не дав
Із грудей для катів на потіху.
Їх обохпила ґнють,
Знов катують, знов бють,
Серед дотепів, лайки та сміху.

Не зломила старця
Люта дикість уся,
Хоч пінилася з злости та люти;
Мов той дуб він стояв,
Мов орел споглядав
На катів—їм його не зігнути.

Так ішов твердо вже!
Так лише цей іде,
Хто мети є своєї свідомий,
А мета Юри смерть,
Дотерпіння вже в щерть
Серед нашого світа Содоми.

Недалеко мета,
Та ще спити до два
Чашу горя старцеви прийдеться!
На шляху ще твоїм,
Він новий найдеш дім,
І кремінна і терня найдеться!

Так, він добре це зна!
Ждуть кати, жде тюрма,
Сина Волі жене Неволя!
Та вона просіпить
Тільки смерть, покінчить
Тільки муки, скінчиться недоля!

Тож в тюрму він уже
Бодро, сміло іде,
Наче своїх катів і не бачить,
А в них гнів, злість і лють
Тим ще більше ростуть,
Кождий більш ще лютує, собачить.

Та безсильні їх гнів
Дармо, пусто шалів,
Мов той вихор, що бється об скелю,
Відбивався і він —
І той гнів і прохлів:
Стояв сильно так Юра в знесилю.

Шож їм тута чинить,
Щоби лють насипить,
Хіба бити, хіба катувати.
Одні кріси зняли,
В других знов нагайки
У руках почали враз свистати.

„Ми вас всіх гайдамак
Покараємо так,
Так вас всіх на той світ ми пішлем
І у вашій землі
Ми панами тоді
Вже безпечні, вже певні будемо.

Не ридав, не стогнав,
Та знесилений вже,
Кров зелень верховоли скрасила,
Та не здержати їх,
Катів лютих усіх,
Тільки більше ще їх розярила.

Тільки ліс застогнав,
В Верховину подав
Вість про Кривду, Неправду велику
Верховина - вона
Тую вість понесла
Перед неба самого владику.

Боже правий, гляди,
О, гляди і суди
За всі муки за кров всю невинну!
Грімко ніс весь гудів,
Від верхів до верхів
Ніс він скарту велику, невинну.

(Конець буде).

Богдан Лепкий.

ВІДРАДНЕ.

В 111 числі „Українського Слова" поміщена стаття під заголовком „Дещо відрадного". Відрадне це те, що „Тарнів перестає бути клином в українській справі, клином, який колов на двоє, на трое український народ, який убивав українську справу".

Тепер з Тарнова відпливають наші емігранти на Волинь і до Східної Галичини, не лиш тому, щоб добути собі шматок хліба, але щоби ставати до просвітно-економічної праці.

І Галичина і Волинь радо приймають цих бажаних гостей і таким чином можна сподіватися, що пірва, яку вирили були поді останніх літ поміж Українцями з ріжних земель, буде вирівнана, засипана не чим другим, як щирою, реальною працею.

Богато середньовічних городів окружували в давнину рови й мури, відтинаючи їх і відокремлюючи від сусідних сел і городів. Як підняли зводжені мости, то жива душа не могла пробратися до такої твердині, люде ломили кордон, всеж такі воїни обєднували Українців з обох боків Збруча. Були це любі брати-воїни.

Шестилітнім хлопцем перейхав я знад Збруча до Бережан, над Золоту Липу і став водити школи. Школа була польська, але в моїй душі було вже стихійне почуття України, великої, ген поза Дніпро. Перший вірш Шевченка, який я прочитав, не була „Тополя". Я його вивчив на память і мені навіть на гадку не прийшло, що написав його Українець „з другого боку". Шевченко став моїм найбільшим поетом, а пражське видання „Кобзаря", яке я забрав від свого батька, я зберігав, як свою найдорощу річ.

Десятилітнім хлопцем познайомився я з Сильвестром Яричевським, візіщіим поетом. Він був Рогатинець і пишався своїм рідним городом Рогатином. Я з цілої душі любив Крегулець і Поручин, бігав до недалекої Красноґуди і перед монументальним тамошнім іконостасом з XVII століття стояв, як перед небесною зявою. А всеж таки, як вийдемо бувало над Золоту Липу, то говоримо про Дніпро, про Порогн, про Січ, а золотоверхий Київ, то була наша мрія. Ніхто нам того в душу не клав, ніхто нам не нашіптував любови до соборної України, вона жила в нашій крові, одідичена по батьках і предках. Ми були корінні Галичане, малі стихійні патріоти, а разом із тим Українці в широкому розумінню слова. Ми читали „Діло", „Зорю", смілися над кожним числом знаменитого „Зеркала", а разом із ним плакали над Квітчиною „Марусею" і співали хрустальні мрії про Нечуєвих „Запорожців". Для нас воно було наше рідне, спільне, ми не робили ніякої ріжниці між письменниками до і за-кордонними і 12-літніми хлопцями стали писати фонетикою, за що гримав на нас учитель „руської мови". А як приїхав до Бережан театр „Руської Бесіди", то ми не пропустили ні одної вистави, все одно чи грали „Настасю Чаґривну", „Ярополка", „Полуботка" чи „Сватання на Гончарівці".

Це був наш український театр, наша українська драма.

В VI ґімназійній клясі улаштували ми концерт в честь Шевченка. Співали „Заповіт", я деклямував „Думи мої" і рисував бюст Кобзаря, бо гіпсового великого бюсту ще тоді в Бережанах не було.

Між професорами мали ми лиш одного закордонця, Осипа Нечую-Вербицького, із спольщених Українців-Подоляків. Був це дуже освічений чоловік, але не педаґоґ. Він не вмів з хлопцями дати собі ради; до того наголошував деякі слова инакше, як у Бережанщині, і його „брали на бас". Тамлю, що нас це боліло і нам жаль було безталанного педаґоґа.

На університеті я роздучився з Яричевським, а зажив з Юрком Тобілевичем (сином Карпенка Карого), познайомився з Миколою Вороним і ні на одну хвилину не відчував, що вони закордонці ні одного разу не було між нами суперечки ні на тему мови, ні на тему культурних або політичних ріжниць. Кордону не чулося між нами. Ми були Українці — тай тільки.

Коли я став учителювати в Кракові, через мою хату перенулося чимало Українців з другого боку Збруча, як ось: Федір Вовк, М. Жук, Липинський, Доманицький, Коцюбинський і багато других, і всі вони були моїми дорогими гостями, кожний день, котрий мені їх приніс, був великим святом для мене. Помять про них я зберіг до нині, як велике добро, як насолоду життя. І не тільки я. Знаю, що багато з Галичан дорожило і дорожить до чині споминами про Куліша, Кониського, Драгоманова, Лисенка і про других визначних Українців, які з тамтого боку завітали з нашої Галичини. Їх не знали, де посадити і як гостити, не знали, як вітати дорогих гостей з Великої України.

„Київська Старина" і кожна книжка, яку вони привозили і кожна добра віст про якесь щасливе починання над Дніпром, це було радість для нас, це була велика заохота до дальшої праці в нашій тіснішій галицькій батьківщині. А як прийшов 1905. р., як появилася „Громадська Думка" та инші закордонні українські часописі, скільки радости було в нас! І скільки втіхи дав нам ювилей Кониського, „Лисенка, приїзд знаменитої Заньковецької і Миколи Садовського, котрого ювилей святкуємо тепер на найдальших західних окраїнах нашої землі!

Ні, я ніяк не можу уявити собі психічного кордону поміж Західною і Великою Україною, я ніяк не вірю не то в ненависть, але навіть у яку небудь нехіть поміж братами Українцями.

І того ніяк бути не може і не сміє!

В політиці можемо йти ріжними шляхами, можемо „einzeln marschieren, aber vereint schlagen", політика рік незвичайно складна і здерільшого залежна від усяких посторонніх впливів, від загальної міжнародньої конфіґурації. Коли не можна будувати цілости, треба вести будівлю поодиноких частин, але все таки треба мати перед очима загальний плян, суцільну провідну ідею. Провансалець любить свій Прбванс, але це не перешкоджає йому бути добрим французьким патріотом. Баварець, мимо ґенїяльної праці Бісмарка, зостався баварцем, але все таки у його єсть почуття німецької національної державности, італійські городи, хоч як довго і як завзято воювали між собою, а всеж таки нині є вольна і обєднана Італія.

Що до України, то справа представляється ще куди краще й лекше. Протягом цілої історії ми були предметом ворожих нападів, нас обєднювала спільна недоля, раз київські, то знов галицькі князі підіймали стяг державної незалежности, король Данило був таким же добрим збірачем українських земель як Мономах. Хмельниччина схвилювала цілу нашу етнічну територію, а в мові нашій, в літературі, в культурному життю куди менше ріжниці, ніж у других народів.

Чомуж би нам ріжнитися й не долюбювати себе?

Наддніпрянці не повинні забувати, що Галичина дала Романа і Данила, що Галичане боранили Київа в часах нападу Татар, що звідци вийшов Вишенський, Рогатинець, Сагайдачний, Федькович, Іван Франко, а Галичане ніколи не забудуть, що Київ, це матір городів наших, не забудуть Даври, хоч мають свою Ставропігію, не забудуть Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха, Січи і гетьманів, аж до Калнишевського і Розумовського, не забудуть, що так звана Наддніпрянська Україна дала нам усіх великих подвижників нашого слова від Котляревського до Коцюбинського.

„Кобзар", це наше спільне евангеліє, а хрест на Чернечій Горі, біля Канева простягає своє рамена на обидва боки Дніпра, це наша спільна святощ, це меч, що торощить усі ворожі кордони. Більше ніж 30 літ боролася галицько-волинська держава за вратовання нашої народньої державности, а за те саме довгі літа боролась Січ і гетьманська Україна. А потім прийшов час, що маленька Галичина взяла на себе весь тягар зберігання українського слова й рідної культури, бо на великій Україні народові затулено уста.

Не маємо чого нарікати на себе, не маємо причини докоювати собі. Може і не одно тут було зроблене не так як слід, — errare humanum est! Але почуття спільности народної було в нас, воно єсть, і воно буде.

За час велико ївійни це почуття було виставлене на велику пробу. Брат на брата мусів йти. Але ми й тую пробу щасливо перебули. Галицький народ не нарікає на українські полки, які наїхали були на Галичину під приказом царським, а Українці за Збручем не нарікають на галицькі війска, котрі опинилися були на їхній землі. Навпаки — Січові стрільці відновили традицію колишньої нашої армії, і не дивлячись на деякі політичні, може й конечні похибки, сотворили нову ділацьку епоху в нашому народньому життю.

Обидві наші землі несуть і несуть ще неймовірні великі жертви для добра всім нам дорогої справи, для добра вільної самостійної України.

Нехай же політика йде своїми окремими шляхами, коли инакше не може бути, але в родинному, товариському й культурному життю ми мусимо ніжно плекати й розвивати почуття єдности національної, мусимо засипати рови і бурити кордони, мусимо скріпляти те, що нас вяже, а ослаблювати те, що нас ділить, памятаючи, що колись все таки прийде день, коли треба буде обняти друг друга і до ненавидячих нас треба буде сказати: братія!

Щобиж цей день прийшов найскоріще!

ПОСТІЙНИЙ БІЛЬ ГОЛОВИ І СЛАБОСТИ ЖОЛУДКА.

Пан Мартин Вирбо, 892 Peace Street, Hazleton, Pa., пише: „Моя жена терпіла все на жолудок а відтак слідував біль голови і слабість. Нав и при ній докторів тут і в старім краю, але помагало нічо. Очи її ослабли, я купив для неї окуляри, однак голова і жолудок таки не були ще в порядку. Відтак на пораду кряна замовив я для неї Босакове Гірке Вино від коли його уживає, від тоді має жолудок в порядку і не терпить на біль голови. Тепер є вона цілком здорова. Після того уживаю його і я, моя жена і моїх шість дітий, а всі єсьмо здорові". Купіть собі його ще днесь від Вашого шторника або пишіть по „Вказівник до будучности" до **Bosak Manufacturing Co., Scranton, Pa.** —Adv.

КАТАЛОГ

Книгарня „Міжнародного Базару" вишлемо кождому даром, хто пришле нам свою точну адресу. 33-7

MIZNARODNY BAZAR,
S. W. cor. Franklin & Fairmount Av., Philadelphia, Pa.

ДО КРАЮ

можемо відіслати кождого хто схоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім занятю. Пашпорти на виїзд полагоджимо по прибутю до нас. Зверніться до:

GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich Street,
New York, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З „ОЙЧИЗНИ“

(МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН).

Великодушна дурнота.

...„Остаточно зріклися ми нашої історичної України, признаної нам договором Адрусіївським“. Так „великодушно“ заявив „Ржеч посполита згадуючи недавно сумної і дурної памяти договір ріжський. „Ми зреклися нашої історичної України“! — Що за „великодушність“! Мимоволі нагадується „великодушний“ циган, що зловив господаря на злодійстві також „великодушно“ заявив: я зрікаюся сего на твою користь! — Ся „великодушність“ Польщі подіяла так сильно і заразливо на других, що Туреччина зреклася свого „історичного“ Балкану, Араби зреклися „історичної“ Іспанії, Франція хоче зречися усіх „історичних“ країв, де лише дійшла їм Наполеона, Англія зречеся навіть „історичних“ Злучених Держав пів. Америки, лише Польща не може зречися своєї історичної дурноти і історичного хорошання на велику державу.

Пан Юзеф гада.

Як відомо Юзеф І. з Пілсудських, „некоронований „король польський“ не часто говорить, але зе-се як що скаже, то... ні принятти ні прилатати. Ото недавно пан Юзеф підкрутивши шляхецьку вуса, насадивши на ухо „рогатуфкен“, виголосив таку промову: „Уважаю, що можби не теперішний Львів і Львів з р. 1918 і 1914 то не було ні вільної Варшави ні вільної Польщі! Хотяби для того, а є еще тисячі інших поважних причин, нема ніяких можливостей Поляки, хто поважився би перечити справі приналежности „всхідної Малопольскі“ до Польщі“. Здаєся, що пана Юзефа учив той славний „педагог“, що доказував круглість землі в той спосіб: земля є кругла, хто поважився би не вірити в се, той дістане 25 буків, хотяй крім того доказу є еще тисячі инших. Видимо, що наука не пішла в ліс: пан Юзеф не гірший від славнозвісного „педагога-тріпайлятки“. По сій так мудрій промові польського соціяліста (пан Юзеф є і соціялістом і польським Наполеоном і „начальником панства“ і т. д. се власно штука — понюхати Маркса, назватися соціялістом і затарабати українські землі.) — і отже по сій промові Юзефа І. (першого) з Пілсудских, а ласки Франції некоронованого короля польського, скаже він поставити собі еще кілька памятників (до тепер має лише три) разом пану Юзефові поставити як за „всхідніх крезах“, бо галицькі воробці і вороги задивившися на „високу культуру“ стали так вдивлювати що тоді обігатиме; раджу отже заложити фабрику таких памятників і післати їх на „всхідні креси“, українським селянам засощаються виставлювання по городах звісних „сарахопудів“.

Сльози крокодила.

Польський соціялістичний „Дзєнік людови“ розплакався недавно над долею... закарпатської України. „Бідний той край спід ярма Угорщини дістався з дощу під ринву“. В тім дусі описує і плаче сльозами крокодила польський соціяліст. — Певно, що і там не великі гаразди України! Те чумуй то то „Дзєнік людови“ іде за Карпати грати ролю оборонця угнетених народів, не вилляши ще сліз з зимної води на голови своїх закукурічених, заметелічених і запоморочених „обивателів“, почавши від Юзефа першого з Пілсудских а скінчивши на своїй власній, із-за „ринви“ під яку попали галицькі України. Чому польський крокодиль плаче над кремем, де все таки Україні не гинуть по арештах, а чому мовчить про „кайдамацку“ лихоїй Галичині? Можливо, „Дзєнік людови“ хоче ушасливити закарпатську Україну польською „автономією“, як се хочуть деяки його „поляки“? Сего тільки бракує еще! Може би післали там якого Корфантого або Желтовського? Зробити комедію, як „плебісцит“ на Литві? Може би післали там Яцкова з „Рідним краєм“? Може би так галицьку „конскрипцію“ на українців? Може післали би там Кіновдесетника Жеч Мазурів-кольоністів? може би якийсь „вижиц“ там заложити? Чи, всім витинчити нещасну закарпатську Україну „спід ярма“? Бачити її в морю вдивлюватися як котиться сліза „ринви“? На може лише не тільки нося до чужого просять „ялова“. Та коли Франція вже мені: бери східну Галичину, тоді я з тобою не так балакатиму.

Данина ухвалена! Варшава хоче, щоби і східна Галичина її платила. За арешти і шибениці схід Галичина платити не буде. Добровільно не дасть України і з зломного шелюга! Та більше як певним є, що Україна хоче терором перевести збір „данї“, як терором перевела конскрипцію. — Може лінива Антанта положить раз кінець польській господарці! Гречні рік жевно тої нагоди. Та коли би наші справедливі домагання не найшли бажаного висліду, тоді прийдеся ужити инших „протестів“.

Східна Галичина мусить бути самостійна!

Юрко.

ЗА ОДИН РІК ПІВ МІЛІОНА ЧУЖИНЦІВ ЗГОЛОСИЛОСЯ ДО АМЕРИКАНСЬКЕ ГОРОЖАНСТВО

Річне звідомлення Натуралізаційного Бюра в Вашінґтоні виказує, що на протязі послідного фіскального року 1920—1921 звиш пів міліона, а саме 503,011 чужинців в Злучених Державах поробило заходи, щоби одержати американське горожанство. А саме 304,481 осіб взяло так звані перші папери, значить заявило свій замір стати американськими горожанами, а 198,530 осіб внесло подання о другі папери, остаточне признання горожанства. Так як по закону суди не можуть переводити натуралізації скорше як по трех місяцях від внесення подання, то 52,678 аплікацій зроблених в трех послідних місяцях фіскального року не могло бути вирішено. За те суди помагоди 49.817 подань з трех послідних місяців попереднього року і 50,087 справ відложених з давніших років, так що взагалі на протязі того року було вирішено 212,120 подань о горожанство. З того числа 18,981 відкинуто, 45,483 відложено, а 163,656 аплікантів признано американське горожанство і видано горожанські папери.

ДОПИСІ

СТЕМФОРД, КОНН.

Коляда для старокравних нужденних.

Отсим подається до відома, що гроші з коляди зістали висилані дня 8. лютого: до Земельного Банку Гіпотечного у Львові для вдів і сиріт по українських жовнірах 14 дол., а на руки д-ра Смаль-Стоцького в Чехословеччині для українських жовнірів так 14 дол. Чехи виставлені через і Ам. Експресс Ко. (чч. 2331985 і 2331986). Оплата і пересилка виносить $2.50.

М. Кресан.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Діти ситі для дітий голодних.

При Українськім Народнім Домі в Джерзи Сіти (на горі міста) є українська вечірна школа, в якій діти членів згаданого Народного Дому виховуються в патріотичним українськім дусі. Аби любов до вітчини своїх батьків заманіфестувати дітом, дітвора сеї школи постановила пійти по українських домах з колядою і в той спосіб зібрати дещо гроша для нещасних українських сиріт в Галичині.

На саме Різдво вибралися колядувати три окремі діточі гуртки і за один вечір обійшли доми всіх місцевих Українців. Треба тут з приємностю зазначити, що наші громадяни були з маленьких колядників дуже раді і наділяли їх, по можности, щедрими жертвами.

Тут подаю виказ школярів-колядників, їх старших провідників і жертводавців.

До першої партії, під проводом пп. А. Рубінович і М. Заяця, належали отсі діти: Марія Бобовняк, Настя Левуш, Петро Павлик, Софія Підгорецька, Микола Підгорецький, Анна Рубінович, Марія Салюк, Анна Челак, Настя Челак і Катерина Яцків. На їх руки зложили жертви слідуючі добродії:

А. Малаяк, $2.25; Д. Варков, Е. Панас, С. Войчишин і Н. Маркін по $2.00; гості Е. Бораня $1.05, С. Сайчук, А. Рубінович, М. Кшачовський, І. Шустакевич, М. Крамар, А. Журавецький, І. Блик, М. Туринський, І. Іванюк, В. Новаковиц, Г. Барна, С. Лежичук, Я. Сай; гості Я. Сая, М. Козак, С. Кот, П. Сайчук, І. Бобовняк, І. Левуш, Д. Трусевич, І. Павлик, С. Лежичук, О. Кукуй (ч. 2), М. Зяцц, І. Струж, М. Нестор і А. Бусько по $1.00; І. Смеричайський, С. Кшачовська, І. Дудак, Л. Панас, О. Яцків, Д. Кіцей, Л. Панас (ч. 2), С. Нагачевський, Д. Свідрик, Р. Струж, І. Дячик, І. Іващко, С. Левуш, А. Сайчук, А. Заяць і Л. Сайчук по 50 цент.; С. Гринюк 30 цент.; В. Сенковська, Н. Баковська, Н. Левуш, А. Малаяк, С. Решетило і Л. Ваго по 25 цент.; М. Мельник 15 цент. Разом $48.25.

В другій партії, під проводом пп. А. Журавецького і С. Гука, були отсі діти: Олена Бараня, Ольга Жуковська, Аскольд Костів, Евгенія Костів, Петро Кухар, Семко Кухар, Анна Пігура, Анна Смеричанська і Юлія Яцків. На їх руки жертвували:

В домі пп. Ч. 26 Ларч євено $2.20; в домі пп. ч. 80 Ларч євено $1.50; І. Підгорецький, С. Жуковський, І. Гудзар, С. Костів, С. Саука, С. Салюк, М. Жуковський, Т. Хрипенко, Т. Комяк, С. Кішеи, М. Кішеи, М. Салюк, Н. Жарський, М. Маґаш, М. Бараня, Д. Мацюка, І. Підбуднний, Б. Шустакевич, П. Світлицький по $1.00; Н. Павлик, Н. Ваґ, Я. Осьмушовський, С. Гук, С. Пєчник, П. Гробар, Н. Нішель, Т. Панас і К. Стельмах по 50 цент.; О. Кухар 30 цент.; Д. Федечко, Н. Гриб і Л. Кулик по 25 цент. — Разом $28.00.

До третої партії, під проводом пп. І. Підгорецького й О. Колісника, належали отсі діти: Марія Колісник, Михайло Миронич, Володимир Милянович, Мелянія Милянович, Мирон Милянович, Ольга Милянович і Стефан Слука. На їх руки жертували:

Т. Маньа і С. Мишитнів по $2.00; Я. Гіпа, С. Журавецький, П. Чопик, І. Магура, П. Левицький, Т. Радзішевський, Ю. Тесаровський, С. Анцілявич (чужинець), О. Колісник, М. Тесла, С. Мидинович, М. Мидинович, І. Грабар, С. Яловський, К. Кірчів, Г. Вальчук, П. Вальчук, Й. Струж, В. Вовк, І. Гуменюк, П. Магура і А. Миронич по $1.00; Н. Кузьма, А. Миронич, В. Грабар, Н. Пігуро, Ф. Вовк, Я. Бараня, В. Гіль, І. Понець і Д. Дорош по 50 цент.; К. Зат і О. Рибак по 25 цент. — Разом $31.00.

Загалом зібрано $107.25. Усі ті гроші ухвалено передати в руки митрополита Шептицького.

Належиться щира подяка всім шкільним діточкам і їх провідникам за понесений труд, а чесним жертводавцям за їх ласкаві датки. Най Бог благословить усіх тих добрих людий, котрі не забувають за бідні українські сироти в старім краю!

Приятель дітвори.

ГРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ.

Жертви для українських сиріт і інвалідів.

В нашій місцевости зложили на коляду для старокравних бідаків отсі добродії: Іван Р. Ковалик, Йосиф Ковалик і Стефан Ковалик по $10.00; Паранька Ковалик, Іван Ожийовський, Михайло Ожийовський, Гриць Ковальчук, Стефан Ковальчук, Гриць Польовий і Павло Ландик по $5.00; Андрій Никон $3.00; Семен Романович, Онуфрій Гудзак, Ілько Мельничин і Іван Ковалик по $2.00; Матій Ландик, Василь Ференц, Василь Ландик, Яків Дутка, Андрій Петрущак, Іван Бараня, Василь Моторозовський, Лукин Мельничук, Марко Польовий, Михайло Заптоцький, Василь Шинкарук, Дмитро Вусатий, Семен Мандик, Дмитро Пазюк, Семен Кольба, Йосиф Голуй, Марія Білик, Микола Іськів, Іван Білоус, Демко Мисак, Павло Білоус, Михайло Квасниця, Стефан Адамчук, Василь Романович і Федор Лопушняк по $1.00; Олекса Пель, Марія Кольба, Антін Штонь, Николай Романович, Яків Опанович і Агап Лялькович по 50 цент.; Анна Петрущак і Франко Кухарський по 25 цент. — Разом $105.50.

Сі гроші вислано 2. лютого б. р. двома чеками Амерікан Експрес Компани (чч. 2416652 і 2416653) до старого краю: $50 на адресу Земельного Банку Гіпотечного у Львові для українських сиріт, а $50 на тусаму адресу для українських інвалідів.

Іван Р. Ковалик,
Павло Ландяк.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Постараймось о се!

Майже девять літ минуло, відколи в нашій місцевости побудовано при Пуласкі стр. церкву, під якою міститься ціла для потрібних народних зборів і представлень.

Знають про се місцеві Українці так декотрі чужинці, дуже не часто бо сюди переїздять. Наші Поляки, котрих тут є споре число, мешкають близше церкви, інформують місцеві власти і чужинців, що то є „Рошен Чорч“ (російська церква). Правда, при церкві є угольний камінь з написию, яка се церква, але на се мало хто звертає увагу, бо ніхто з Американців не бачив ніколи оголошення в місцевій пресі, коли і які богослуження там відбуваються та який нарід там відправляє. Про які цвяти, навіть найменші, оголошується в американській пресі що суботи, яке і в котрім часі буде недільне богослуження, а про нас — дасть Біг! Американці чули про Українців на „Український День“, бачили їх у поході через місто в часі ріжного родаеовних парад, мали нагоду бути на протестаціями українсько-литовським вічу, бачили їх ще й більше разів; але де вони, зі України, збиралися і куди розбігались — ніхто про се не питав.

Неодного Українця питалися Американці, до котрої церкви він належить, а все надмінювали польську, бо про нашу не чули. А коли чули, то мало-що. І коли прийдеться удатись (особливо тепер, під таку важну пору!) до місцевої преси з ким корисним для українських справ ділом, то редактори все наново запитують, де ті Українці замешкують у більшости в нашій місцевости, де сходяться і т. п. Приходиться говорити знова з конечу, а що заявлено дотичні Американці про нас знали, то дуже часто треба нам відходити з нічим.

Щоби сему запобігти і щоб Американці знали, де є головний осідок української кольонії, то почавши від суботи, 21. січня б. р., місцева вечірня школа почала містити що суботи недільне богослуження в українській гр.-кат. церкві св. Миколая при ул. Пуласкі, котре буде відправляти о. Лев Чапельський, священик з Коґоса, Н. Й. Се зроблено тому, щоби ширші круги місцевого населення могли довідатись, яка се церква, коли в ній відбувається богослуження і яка народність там належить. Колиб заходили які зміни в програмі богослужень, то прошу ласкаво покликані до сего чинники повідомити про се на час редакцію місцевої преси, щоби вона дотичну зміну зазначила. Я був особисто в редакції американської часописи, і там сказано мені, що вони дуже радо се зроблять, без найменшої заплати. І коли — говоря мені редактори — будете мати і що иншого до поміщення у вашій справі, то ми будемо старатися, після наших сил і можности, задоволити вас“.

Отже се нехай буде доказом, що все можна зробити, тільки треба постанови. Дуже можливо, що інформованне нами американської преси буде декому не до смаку, але ми на се не дивимся і робім усе, що тільки є корисне для нас; байдуже, чи се кому смакне, чи ні...

Коли настійше зайдете до американської редакції та дасьте там чути про своє житте і про місцевий рух, то Американці за посередництвом преси будуть більше знати про нас і стануть прихильніше відноситись до нашої справи, як місцевої так і позамісцевої, загальної. І для нас приємно буде, коли про нас добре напишуть, а ми перечитаємо.

Ще одна, не меньше важна справа: Кілько з наших місцевих Українців заходить до місцевої бібліотеки (Стем. Лайбрері)? Чи на питалися-там коли за випоживченем українських книжок?... Є там ріжні книжки ріжних народів, а наших — знова дасть Біг! На превеликий жаль мушу сказати, що в нашій міській бібліотеці знаходиться лиш одна-одинока книжочка по англійськи про нас написана, а се твір проф. Ст. Рудницького. А дяк більше? А де наші ріжні, українські книжки? Сумно!

Я вірю, що в многіх наших громадах стоїть та справа так само. Чому? Бо ми не дбаємо самі за себе! Колиж воно так, то не нарікаймо на нікого...

Нехай инші наші громади попрацюють за себе, а ми в нашій місцевости зробім своє діло. Але зробім! Коли вам не можливо в місци сего зробити, то прошу удатись листовно до **Ukrainian Publishing & Printing, 30 E. 7th St., New York, N. Y.**, а видам отримаєте сейчас потрібні інформації, в який спосіб набути книжок до місцевої бібліотеки і які се мають бути книжки. Справа є так важливо, що ані нет варто потрудитися. Зробіть се нині, не відкладайте на завтра, а будьте певні, що в такий спосіб познакомимо Американців з нашим народом і з нашою історією, для себе самих будемо могти позичити книжок і з нами будуть числитися більше ніж дотепер. Кожда наша місцева справа пійде тоді лекше, бо чужинці будуть знати, якої ми народности, де організуємось і де сходимось, коли нище богослуження відбувається і який народ нас обслупує. Тоді не тільки ми самі будемо сходитись, але можливо, що й Американці, або й инші чужинці, час від часу відвідають нас і таки будуть знати, що ми є Українці, а не Росіяни-большевики, як нас наші ляцькі „приятелі“ тепер подекуди називають.

А щоби як кажуть — на похиле дерево коза не скакали“, то стараймося, хто тільки може, щонебудь доброго в кождій місцевости зробити. Може се буде невеличке, незначне діло, але ми його зробім, а тоді піде лекше робота і з трудніщими справами. Як маленька помилка спричиняє нераз велику катастрофу, так і маленька народна робота може приносити великий хосен загальній справі.

Тож не маловажмо собі дрібних справ, коли хочемо добитись вирішення якоїсь важнійшої справи!

В. Ч.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Без ріжниці в котрій стороні Шікаґо або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і звольаєть гроші.
2231 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 i West 6557

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:
ГАМБУРҐ ..... 3 каюта $102.50
ДАНЦІҐ ..... " " ..... $106.50 } і $5 податок
ЛІБАВИ ..... " " $110.00
ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ
„ПОЛЬОНІЯ“ - - - - - 22. ЛЮТОГО
„ЕСТОНІЯ“ - - - - - 8. МАРТА
Також новий арама лінія між Лібава — Данціґ — Галіфакс, Канада.
Зарезервуйте місце у наших уповноважених агентів у вашому місті, або
BALTIC AMERICAN LINE, Inc., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York, City.

Telephone Circle 1418

АВТОМОБІЛЬОВА ІНСТРУКЦІЯ.
Як Ви є без роботи, прийдіть до нас і навчіться фаху, щоб на потребуваня оглядаючись все на зарібничу роботу. Навчіться добре-платнену фаху, заробляючи від 40 до 50 дол. тижнево по одержаню сертифіката яке ґарантовано.
ПАМЯТАЙТЕ що зали видадуть гроші на науку прийдіть і запишіть.
Інформації від нашого інструктора оглядаючи рівночасно наші найновіші автомобілі і переконайтеся як учено наших учеників.
AREA AUTO SCHOOL, 146 West 56th Street, NEW YORK CITY

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ
ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.
Шифкарти на всі найвигіднійші Кораблі.
Старанна опіка для родин.
Родимці! Бажаєте святкувати в краю надходячі СВЯТА, старайтесь заможити собі місце до відїзду поки число відїзджаючих з кождим днем зростає.
Бажаєте вислати гроші поміч оставшій в краю рідні, вислайте її сейчас, щоб рідня Ваша змогла в час еще на СВЯТА таку отримати.
За всякою порадою повинні відвістись з повним довірєм до знаної Вам старої фірми, де все полагоджується точно і ретельно
G. KUHASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРІБНО дівчину або старшої жінщину до догляду двох дітий і літнього Бабоньтиці для Вишнем Р. Seeber, P. O. Box 14, Lock Haven, Pa. 35-39

ПОТРІБНО родини без дітий до праці за перевірів до індустрії. Працюють і перевірю поодаль. Платня хаш. Голоситись від 9. до 11. годин: Superintendent, 220 East 5th St., New York City. 35-37

НА СПРОДАЖ СТОР з шинками і стейшенем. Добре місце, великі доходи. Причина спродажі слабість і голоситись до: Candy Store, 240 E. 21st St., New York, N. Y. 33-35

НА СПРОДАЖ ДУЖЕ ДОБРИЙ БИЗНЕС. Хто з наших земляків хотів би набути дуже добрий бизнес між нашими людьми, се є бучерня і ґросерия, прошу голоситися на адресу: J. Kolski, Newport Ave., Northampton, Pa. 35-37

НА ПРОДАЖ ҐРОСЕРИЯ І БУЧЕРНЯ, домашні і машинерія до виробки мясарських, в українсько-польській дільниці, бизнес добре впроваджений, веде вже 40 літ. Продам з причини родинних трудностий. Ціна дуже приступна. Голоситись до: A. Kovelesky, 353 Henderson St., Jersey City, N. J. 35-37

ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЗНЕСМЕНІВ.

Бучерня і ґросерия в Новарку, N. Dz., в дуже добрій місци довгі літа провадженна, бизнес виробленний, продається з причини слабости зубчений пійдати до краю. Зараз до продажи. Голоситься на адресу: Українське Еміґраційне Бюро, 245 Court St., Newark, N. J. 33-35

КРИМІНАЛЬНЕ БЮРО ДЕТЕКТИВІВ.

Коли Вас хто обікрав, ошукав або укоцав, коли маєте якісь родинні неполодумства, то звертайте до мене і Я Вам помощу рівнаю способом. Полагоджую справи по цілій Америці і Канаді. Голоситься до мого бюра. WILLIAM LAZOREK, український детектив, 133-2nd Ave. cor. 8th St., 1 fl. Room 11, New York, N. Y. 33-35

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

Фарма з добрим бизнесом до спродажи коло Hartford, Conn. 50 акрів доброї без камінья землі, з повними будинками, 14 штук худоби, кузня і стодярня, всі знаряди і машинерія в кузні. Бензинова машина порушає всі знаряди і другі машини. Три робітники роблять в кузні. Приходи з кузні і стодярні $800 місячно, а з молока $100 місячно. Автомобіль Reo на 5 осіб, своя фабрика до виробу яблочника, великий сад і богато засоби. Продається з причини поганого здоровля. Ціна $5.500, готівкою $4,000, а решта на спласу. Голоситись від 6. до 10. години вечер. Павло Кутинський, 263 Ave. B, New York, N. Y. 32-36

ВІД 10. СІЧНЯ С. Р.
ДОК. МЕД. МУСИ КАДЕЦЬ
50 ST. MARKS PL. (6th St.)
коло Другої Евенї
буде приймати щоденно від 11—1 повна. В 6—8 вечер. У неділі і свята 9—1 рано.
Телефон: Dry Dock 4118.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХВОРОБ ЧЕЛЯ І ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА.
Години приняття: від 9. рано до 2. вечер, а неділі 4. полудня.
111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст ві старого краю. Лечить недуги мущин і женщин як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає мешуним безплатну порадку.
DR. B. HOHENBERG
584 — 2nd AVENUE,
між 32. а 33. улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1382 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.
ЛЕЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ ЗАСТАРІЛІ СЛАБОСТІ МУЩИН ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.
Dr. ZINS
110 EAST 16th STREET,
NEW YORK
Год. від 9. рано до 8. вечер, в неділі від 9. рано до 4. вечер.

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР І КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА
Має великий склад книжок всякого роду, як: Історії, Поезиї, Оповідання, Бібліотека Сайнтинської, Молитвословия, Церковні Книги, Образи релігійні і патріотичні, Стіни календарі, Перемінні і стінні календарі, Пісенники, Сонники, Гаданки, Сорочки, Сорочки, Рушники, Хустки, Вінки до вінчання, Свічки і Нитки Д. К. С., Вероби в кольорах, Гребінки, Мисники і хусточки, Ґарнітури і ножиці, Ґрамофони і всякі інші предмети і роботи. Каталоґ даром. Адресуйте:
УКРАЇНСЬКА КУПЕЛЬНЯ.